

Nagyvárad Estilap

Szerkesztőség: Strada Printul Carol
(Szilágyi Dezső-utca) 6

Egyes szám ára 2 Leu

Kiadóhivatal: Hegedüs Hirlapiroda
Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-ut)

Poincare nem tárgyal a német kormányval

Védekeznek a német nagyiparosok — Stresemann érdekes intézkedései a kommunisták ellen

— Az Estilap eredeti távirata —

A francia kormány fenéig kiüriti a győzelmi poharat. Poincaré a feltétlen meghódolást kívánja s továbbra is bizalmatlan Németországgal szemben. Hoesch párisi német nagykövet látogatást tett a kérésre kénytelen francia miniszterelnöknél és hivatalosan megakart kezdeni a tárgyalást a Ruhr-kérdés likvidációjáról, de Poincaré — így szól a félhivatalos jelentés — úgy vélekedett, hogy a jelenlegi időpont

a megszállt területeken folyó gazdasági tárgyalások miatt, egyáltalán nem alkalmas politikai jellegű tanácskozásokra.

Ha Németország teljesen megszüntette a passzív ellenállást, akkor tegyen javaslatot a jóváteletti bizottságnak. Ez Poincaré álláspontja a németek közlekedési szándékával szemben.

Londoni jelentés szerint Poincaré visszautasította a németeknek azt a javaslatát, amely a Ruhr-kérdés megoldását egy francia-belga-német bizottságra akarta bízni. Poincaré követelte, hogy

a német nagyiparosok közvetlenül a francia megbízottakkal lépjenek érintkezésbe

Ez — mint ismeretes — már meg is történt. A Ruhr-vidék iparának képviselői ideiglenes megállapodást kötöttek több bányászattal néhány millió tonna szén leszállítására. Ez a megállapodás annyira komoly, hogy

a francia kormány az arrafelé vonatkozó egyezmény szövegét a jóváteletti bizottság elé terjesztette.

A Ruhr-vidék képviselői, akiket e külön megbeszélés miatt sokan hazaárulás vádjával illették, tegnap memorandumba foglalva juttatták el Stresemann kancellárhoz álláspontjukat és védekezésüket a súlyos váddal szemben. A kancellár ezek után bebizonyítottak látták, hogy

a nagyiparosokat a franciákkal folytatott tárgyalás miatt szemrehányás nem érheti,

mert a német kormányval szemben előzékenyek voltak és

a dologi szolgáltatások megkezdésének előfeltételeit a berlini kormánnyal egyetértésben kívánják megállapítani.

Az új Stresemann-kormány diktatorikus hatalmára támaszkodva, megkezdte a rendcsinálás munkáját. Így a kommunista Rote Fahne kinyomtatását és

árusítását betiltotta, mert a lap általános sztrájkra izgatott és a birodalmi hadsereget engedetlenségre buzdította.

Diktatorikus hatalma ellenére is, a kormány valószínűleg még ezen a héten összehívja a birodalmi gyűlést, hogy a nyolcórás munkaidőt letárgyalja.

Véres merénylet az Adeverul igazgatója ellen

A bukaresti sajtó felháborodása.
A merénylet elmenekült.

Bukarestből jelentik délnél fél egykor a Rador:

Az Adeverul igazgatója Rosenthal a legkiválóbb román publicisták egyike ellen tegnap merényletet követtek el a Boulevard szálloda halljában. Eddig ismeretlen tettes vasbottal többször rásújtott, úgy, hogy elborította a vér és eszméletlenül összeesett. A szalodában tartózkodó detektív kihallgatta ugyan a tettest, de az az elkezelt zűrzavarban kezei közül kitépte magát és elmenekült. Rosenthal állapota súlyos, ma reggelig nem nyerte vissza beszélő képességét

Djavura orvosprofesszor szerint valószínűleg műtetre lesz szükség.

A sajtó kivétel nélkül élesen elítéli a merényletet és példásan szigorú megtorlást követel a román sajtó kiváló munkásával

szemben elkövetett merényletért.

A kormány ellen szőtt merényletnek ez volt az első kirobbanása.

A fascista összeesküvés ügyében különben a vizsgálatot folytatják Papadopol vizsgálóbíró és Nicoleanu tábornok ma több ízben kihallgatták Zelea Codreanu és fiát. Zelea Codreanu kijelentette, hogy fia teljesen különálló életet él és tevénytől őt felelősség nem terhelheti, az összeesküvéshez semmi köze sem volt. Az ifjú Codreanu teljes beismerésben van.

Mardarescu tábornok hadügyminiszter ma hosszabb tárgyalást folytatott Holban tábornokkal a bukaresti II. hadtest parancsnokával és Boboc tábornok bukaresti térparancsnokkal. A tárgyalások a fascista összeesküvéssel illetve a rend fenntartásával állottak összefüggésben.

A váradai ügyvédek a kijárók ellen

A nagyváradai ügyvédi kamara átiratban fordult a polgármesteri hivatalhoz a kijárók garázdálkodásai ellen. Felkérték a polgármestert, hogy adjon utasítást az ügyosztályvezetőknek, hogy feleket csakis törvényes képviselőik, vagy szabályszerű meghatalmazással ellátott ügyvédek képviselhetik. A polgármester ilyen értelmű határozatát ma hozták tudomására az ügyosztályok vezetőinek.

Mindenestre jó volna tudni, hogy azok a szegény polgárok,

akiknek sem „törvényes képviselőt” nem áll módjukban elküldeni a városházi hivatalba, sem pedig „kijárókra” nem telik nekik, hogyan szerezzék meg a pénzt arra, hogy ügyvéd urak képviseljék őket. Mert kérem ne tessék elfelejteni, hogy a kijárás mint olyan, már erősen lejárt, hiszen egy szerény kijáró már olcsóbban dolgozik, mint egy kis forgalmu ügyvéd. A kis kijárót csak diszkreditálták a nagy pánamisták. Ezért nem jutott még mindig kellő becsüléshez, pedig

munkairánya — a jelen viszonyok közt — sokszor halad egy azon mesgyn a kifogás alá nem eső ügyvédi tevékenységgel...

A jugoszláv-magyar tárgyalások

— Budapesti tudósítók távirata —

A Magyarország jelenti, hogy a magyar szakminiszteriumok már elkészültek a magyar-jugoszláv tárgyalások anyagával. A tárgyalások legfontosabb pontjai: kereskedelmi szerződés a közlekedésügy rendezése, a kettős adóztatás eltörlése, jogsegély és utlevélügy. A tárgyalások idejének megállapítását a magyar kormány Belgrádból várja.

Amerika javítani akar a német valután

Berlinből jelentik: Egy amerikai konzorcium javaslatot tett a német kormánynak, hogy a tönkrement német valuta helyett megalapítja az új német valutát, illetve külföldi kölcsönökkel megszerzi az alapot egy valuta-rendszer kiépítésére. A német pénzügyi körök érdeklődéssel kísérik a tárgyalások fejleményeit.

NAGYVÁRADAI ÁRFOLYAMOK

MAGYAR KORONA	145
OSZTRÁK KORONA	327
MÁRKA	—
FRANCIA FRANK	1325
CSEH KORONA	645
SVÁJCI FRANK	3875
DOLLAR	215
LIRA	990
FONT STERLING	990

MAI ZÜRICH NYITÁS

BERLIN	00000020
NEWYORK	558 1/2
LONDON	2540
PÁRIS	346250
MILANO	2545
PRAGA	167250
BUDAPEST	0030750
BUKAREST	260
BÉCS	00078 1/2

Főherceg egy részvénytársaság elén

Budapesti tudósítók táviratja: A budapesti Fischer-féle kerámiai gyár részvénytársaság igazgatósága, legutóbbi ülésén József Ferenc királyi herceget a vállalat elnökévé választotta. A

DORIAN Filmszínház

Csütörtök Péntek

SUMURUN

Látványos keleti történet

A főszerepben:

POLA NEGRI
HARRY LIEDTKE
PAUL WEGENER

DORIAN FILM!

HIREK

Massaryk Párisban

— Budapesti tudósítónk távirata —

Párisból jelentik: Massaryk köztársasági elnök október 16-án érkezik Párisba. A köztársasági elnököt a kormány tagjai fogják fogadni.

* Győzött a cseh ellenzék a választásokon. Prágából jelentik: A Lidove Novini szerint a felvidéki megyeválasztásokon 204 mandátum közül az ellenzéki pártok 135 mandátumot kaptak, a kormánypárt 69 mandátumával szemben.

* Nem kellene a német diákok... Londonból jelentik: A nemzetközi diákkonferencia, a francia delegáció ellenzése folytán elvetette az indítványt, hogy a nemzetközi diákszövetség tagjai közé a németeket is felveszék.

* Clemenceau mozidramája. Clemenceau mozidramájáról nevezetes, ezért áll az érdeklődés középpontjában. Az agg, mindig tevékeny politikus megadta az engedélyt, hogy kínai tárgyú drámáját filmesítsék. Alig, hogy híre futott ennek, egy párisi kínai kolónia nyilatkozatot tett közzé az újságokban, melyben kijelenti, hogy ő a film fővételét nem helyesli és sajnálja, hogy akadnak kínaiak, kik nem állnak benne játszani. Ezek a kínaiak — mondja az érélyes tiltakozás — nagyon hamar elfelejtették, hogy Clemenceau ur volt a szomorú sántungji eset létrehozója, melyről a versaillesi szerződés 158. pontja szól a parlament színe előtt csak tréfás megvetéssel, félvállról emlékezett meg róla. Ezt a kínai nép sohasem felejtje el. Így így ütközik össze az államférfi és a mozidramáiról, a francia Tigris és a kínai Sárkány.

* A rendőrség eljárást indít több váradai házmaster ellen. A rendőrség kihágási ügyosztálya hoz számos panasz érkezett az utóbbi napokban több váradai házmaster önkényeskedése ellen. Ezek valóságos rémei a szerencsétlen lakóknak. A feljelentések szerint az udvaron játszódó gyerekeket üldözik. A folyosók tisztántartásáért jogtalan összegeket követelnek. Lakásukon zugszállodát rendeznek be és mindezek tetejébe még gorombáskodnak is a bérlőkkel. A rendőrség a konkrét panaszok alapján megindítja a legszigorúbb eljárást a basáskodó házmasterek ellen s ez okból mára több váradai bérpalota házmasterét beidézték a rendőrségre.

* Ma este zárul a felsőbányai festőművészek váradai képkiallítása. Liffeczkv Endre nagyszerű vásznait, Nagy Oszkár pompás képeit ma nézheti meg még az a publikum, amelynek van némi fogékonysága a megkülönböztetett értékű piktura iránt.

* Firenzében összeült a harmadik nemzetközi postakongresszus. Firenzéből jelentik, hogy ott tegnapelőtt nyitották meg Coppel svájci delegátus elnöklése alatt a harmadik nemzetközi postakongresszust, amelynek első és fő tárgya a nemzetközi postaiügyi törvényeknek békeszínvonalra való visszaállítására. A megelőző kongresszust tavaly Barcelonában tartották meg.

* Ékszeroltvaj cselédet fogott el egy detektív. Veszedelmes házitolvajt tett ártalmatlanná a rendőrség bűnügyi osztálya. Bottlik Etel cselédleány Bihar Vilmosnál szolgált a szomszédos Bihar községben. A lány egy őrízletlen pillanatban elemelte házi asszonyának karkötőjét és gyűrűjét, aztán nyomtalanul eltűnt a községből. Hergyan detektív tegnap délután, a kapott személyleírás alapján a váradai utcán felismerte Bottlik Etelkát, akit előállított a rendőrségre. Kihallgatás után átadták az ügyvédségnek.

* Merénylet készült a berlini tőzsde ellen. Berlinből jelentik: A Vossische Zeitung szerint a berlini árutőzsdén bombát találtak. A gyújtózsínor belső vége nedves volt és így robbanás nem történt. Megállapították hogy a tőzsde elleni merénylet kísérletéről van szó.

* Aki a tiszt egyenruhát sérti meg, az a hadsereget bántja. Bud. tud. jelentik: Kolozsvári Dezső kiskunfélegyházi községi jegyző ez év tavaszán a nyugati pályaudvar előtt álló hatos villamosra az ellenkező oldalon akart felszállni. A villamos perronján egy főhadnagy állott, aki figyelmeztette a jegyzőt tévedésére. A jegyző erre a főhadnagra támadt. A királyi ügyvédség vádiratában a nemzeti hadsereg sérelmére elkövetett becsületsértés vétsége címén emelt vádat a jegyző ellen, azzal indokolva vádját, hogy a tiszt egyenruha a hadsereg szimbóluma, s aki a tiszt egyenruhát sérti meg, az a hadsereget bántja. A budapesti büntetőtörvényszék magáévá tette az ügyészi vádiratot és annak indoklását, a jegyzőt egy hónapi fogságra és 20.000 korona pénzbüntetésre ítélte.

* Egy francia képviselőt hat hónapra ítélték. Párisból jelentik: A rendőrség Chachin képviselőt anarchista propaganda és katonaság lázítása miatt hat hónapi fogságra és kétezer frank pénzbüntetésre ítélte. Az elítélt felebbezett.

* Az ANGOL—OSZTRAK BANK nagyváradai fióktelepe devizakötésekre autorizált bank, közli a vámirodákkal és az exportőrökkel, hogy saját kiállítású vámcsekkek kiszolgáltatására feljogosított és azokat a legutóbb nyosabb áron bocsátja t. ügyfelei rendelkezésére.

* Szép férfi frizurában elengedhetetlen a Brázay brillantin. Mindenütt kapható.

* Itt vannak Bécsből a legszebb, legelegánsabb fehér és színes filc-kalapok a „RITA” kalap-szalomban (Teleky-utca 24.) Bőrkalap 150 lei.

* Nagy Endre váradai szereplése. A háboru utolsó éveiben járt itt Nagy Endre, a magyar kabaré irodalmi értelemben is rendkívüli nagysága. Ragyogó szellemességén nem koptatott az idő, de valami fájdalmas, rezignált utóíze van minden szavának. Nem kacagtatni akar, hanem mélyről jött érzések fakadnak ki belőle. A Bonbonnier könnyed légkörében úgy hatott most két estén át, mint a komoly gondok szimbóluma. Beszélt franciául is, melegen és szívhez szóln. Egy sereg regátbeli román lelkesen tüntetett mellette. Hogy a magyar publikum a szerezetnek kivételes jeleivel ünneplje — csak természetes. Egyéb-ként ma este lép fel utoliára. A Bonbonnierből Nagy Endre felvételei alkalmából eltűntek az asztalok. Sűrű széksorokban szorongott a lelkes publikum, amelyet csak a rosszul épített színpadról lecsapó hideg áramlat hűtött le időnként.

* Egy anya, aki 68 gyermeket nevelt föl. Angol lapokban olvassuk hogy a londoni rendőrségen a minap egy Crossmann-Word-Green Emma nevű 80 éves asszony jelentkezett azzal a kéréssel, hogy adjanak neki nyugdíjat férje után, aki nemrég halt meg és aki a rendőrség szolgálatában állt. A matróna ebből az alkalomból elmondta, hogy különben is megérdemli az állam gondoskodását, mert nem kevesebb, mint 68 gyermekkel gyarapította Anglia lakosságát, akik közül 23-at ő maga hozott világra, 17-et második férje hozott a házhoz, a többi 28 gyermek másé volt ugyan, de ő szoptatta őket. Elmondta még, hogy 90 unokája van, dedunokáinak számát pedig nem tudja megmondani, mert ezeknek a száma ugyszólván naponként növekszik. Egyik leánygyermekének 14, egy másiknak pedig 12 gyermeke van, többi gyermekei azonban — és ezt panaszkeppen mondta — hűtlenek lettek a családi tradícióhoz, mert csak 3—3 gyermekük van.

* Orvosi hír. Dr Hevesi Béla belgyógyász a vérbetegség szakorvosa rendelőjét Piata Unirii (Szt. László-tér) 16. szám alá helyezte át.

* Mi van az idei Rózsavölgyi és Moravetz Karácsonyi Albumban? 64 szebbnél-szebb operett, kabaré és orfeum dal, magyar nóták és műdalok, előadási és táncdarabok stb. — Kapható a Hegedüs hirlapiroda zenemű osztályában.

* Adakozás. Az izr. fiúárva háznak dr Schwartz Illésné elhunyt alkalmából férje és rokonai 6000 leies ágyalapítványt létesítettek. Gábor József elhunyt alkalmából Friss Manó és neje, Aczél Izidor és neje 50—50 leit, dr Meer Samuné halála alkalmából Schwalb Salamon és neje 50 leit, Reismann Mórné, Pásztor Edle, dr Rezső Mórné, Vidor Manó, László és Megai, Benkő Arturné, Tafler Vilmosné természetbeni adományokat adtak. A zsidó aggokháznak Gábor József elhunyt alkalmából Balázs Sándorné 100 leit, Friss Manó és neje 50, atyja halála évfordulóján Groszmann Oszkár 50 leit, dr Meer Samuné halála alkalmából Schwalb Salamon és neje 50, továbbá Schönberg Armin 100 leit adakoztak, az adományokért hálás köszönetet mond az intézmények vezetősege.

NAGYVÁRADAI ESTILAP

* „Sumurun” — Dorian Filmszínház. Ma ismét egy hatalmas sláger kerül a Dorian-filmszínházban színre. Lubitsch Ernőnek a Boleyn Anna és Farao hitvese rendezőjének egyik leghatalmasabb műve: a Sumurun. A legbeérkezettebb filmstarok játsszák a szerepeket. A szépséges Pola Negri, a bájos Harry Liedtke és az utolérhetetlen játéku Paul Wegener művészetük legjavát adják ebben a grandiózus filmben. A bűbajos keleti történet ma, csütörtökön és pénteken látható a Dorian-filmszínházban.

* Budapestre utazó hölgyek figyelmébe! Ruharendelésnél keressék fel Lovásziné Ilona divatszalonját, ahol gyönyörű modell ruhák igen olcsón készülnek. Szentkirályi-ut. 10. II. emelet 10, 2-ik lépcső.

* Püspökök menhelye egy pápai nyaralóból. Róma közelében a Nemi tó mellett emelkedik a castel gandolfi gyönyörű palota, a pápák régebbi nyaralóhelye, amely megmaradt pápai birtoknak, de 1870. óta a pápák nem hagyják el a Vatikán területét, rendszerint a vatikáni bibornokok nyaraltak benne. Az idén XI. Pius pápa rendeletére a Kis-ázsziából menekült örmény árvalányokat helyezték el a palotában és most, hogy véget ért az árvák nyaralása, mielőtt Turinba, végleges lakóhelyükre vitték volna őket, valamennyien megjelentek a pápa előtt, hogy testületileg mondjanak köszönetet a Szentatyának. A pápa hosszabb beszédet intézett az árvákhoz és ebben a beszédben érdekes kijelentést tett. A pápa ugyanis azt mondta, hogy a castel gandolfi palotát menhelynek szánta, elaggott vagy olyan beteges püspökök részére, akik nem képesek hivatásukat teljesíteni. „Ott fognak testi ápolásban részesülni az egyháznak ezek a lelki pásztorai, — mondta szóról-szóra a pápa, — akik hosszú időn át ápolták a hívők lelkét.”

* Az Apolló moziban ma csütörtökön a Házasság bilincsei társadalmi dráma. Ezt megelőzi a Szerelmes inas kétfelvonásos vígjáték. Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

* Játsza már a „Bajkál” keringőt? Kottája és minden más kotta kapható a Hegedüs hirlapiroda zenemű osztályában.

* Minden kotta megvan, minden kotta olcsóbb, mint bárhol a Hegedüs hirlapiroda zenemű osztályában.

Pénztárnoknő,

hosszabb gyakorlattal,
ki kereskedelmi irodában
már alkalmazva volt,
azonnali belépésre

felvétetik
Komlós Testvérek
üvegüzletében.

Békebeli választék!

Férji télibabát, öltöny-
szöveten közvetlen angol
gyári lerakata

Deutsch

posztóáruház

Strada Avram Iancu (Kossuth-utca) 1 sz. sz.
Cimre figyelni!

Prohászka püspök érdekes beszéde a liberalizmus ellen

Harcias szónoklatok a magyarországi katolikusok nagy gyűlésén

Budapesti tudósítónk jelenti: A magyarországi katolikusok nagygyűlésén erőteljes hangú beszédek hangzottak el a destruktív politikai irányok és a liberalizmus ellen. Elsőnek a fiatal Albrecht főherceg kelt ki megnyitó beszédében a destruktív ellen. Ezeket mondta többek között:

— Első kötelességünk a fegyelem, amely nem más, mint a tekintély tisztelése, amelyet egy romboló aknamunka megengedett a lelkekben az isteni tekintély iránt. A mi harcunk ez ellen a destruktív ellen irányul.

Schioppa Lőrinc érsek, pápai nuncius olasznyelvű beszédében ezeket mondotta:

— Nem engedünk vallási elveinkből, nem engedünk vallási erényeinkből és nem engedünk vallási kötelességeinkből.

Szolt a felekezeti békéről, amelyet a katolikusok őszintén kívánnak, de ez nem jelentheti a hitbeli közönyt, amely magától támad a nép lelkében, ha engedjük, hogy jelen legyen szertartásokon ahol sajnálatos végülében következik egymásra a szentmise, és a katolikus pap áldása, a protestáns pásztor beszéde és áldása, a talmudénekek és a zsinagóga rabbijának áldása.

Prohászka Ottokár a következő címet adta beszédének: „A katolikus lélek orientációja a világháború után!”

— Három meglátást adok. Az egyik a nyugat-európai keresztény kultúra rémséges földrendezése, a második a liberalizmus csődje, a harmadik a szociális struktúra szétomlása. Az egyház folyton ezt hirdette, hogy

ezt a rettenetes összeomlást már 150 évvel ezelőtt készítette elő a liberalizmus és a szabadkőművesség, amely tönkreteszi a keresztény kultúrát is, nemcsak az anyaszentegyházét.

XIII. Leó pápa felhívta a katolikusok figyelmét: rántsátok le a szabadkőművesség álarcát. Mert álarc a jótékonyosság, álarc a frázisok egész lexikónja, az egész gyökere a kereszténység lerontására induló gondolat.

— A liberalizmus szabadságot akar Szabadságon akar gondolkodni, erkölcszelenkedni, házasságot kötni és bontani, egykezni és szabadon akar siberolni, ha lehet. Nekünk is kell szabadság, de ezek a tekintélyvel, az igazsággal összekapcsolva. A liberalizmus adott tudomány-szabadságot, hogy az egyetemen minden ticsköt-bogarat, erkölcszeleniséget, destruktív előadhasanak, nem kellett más csak egy kis doktori pallium a hóbortosok nyakába mindjárt felvehették a katedrara.

— Van parlamenti szabadság is, de a parlamentarizmus is lejártá magát. Erre csak azért van szükség, hogy a liberalizmus süllyedő hajóját valamiképpen a víz színén tartsák.

— Rettenetes, amit a szociáldemokrácia hozott ránk. A szociáldemokrácia jót akart, de a folytonos osztályharc képtelenség. A szociális érzést kell be-

Hatmillió lejes postarablás

Fegyveres banditák sortüze a csendőrökre

Bukaresti tudósítónk jelenti: Csak a múlt napokban számoltunk be egy postakocsi kirablásáról, ami Besszarábiában történt és most szinte ugyanazon a helyen. Hotin és Noua-Sulita közt banditák ismét megtámadtak egy postakocsit és teljesen kirabolták.

A csernovici rendőrség már régebben bizalmas értesítést kapott, hogy Hotin vidékén garázdálkodó rablók ki akariák fosztani a postakocsit. Ezért a postai szállítmányokat állandóan csendőrök kísérték és különösen a nemrégiben történt rablás óta erősen vigyáztak a szállítmányokra. A rablók tudták ezt és

vinni mindenbe, szociális téren sajnálatos nemtörődömséget látunk.

— Mi katolikusok az igazi tolerancia alapján akarunk állni. Ebben a nagy küzdelemben kezdet nyújtunk annak a másik kéznek, amelyik szintén a kereszténységet védelmezi. Legyenek meggyőződve a mi atyáinkfiai ott túl, hogy nálunk nem lesz püspök, aki a szabadkőművesekkel egyesül.

mégis hallatlan vakmerőséggel október 8-án hajnalban elbujtak a hotini országot mellett egy árokba és amikor a postakocsi arra hajtott, sűrű fegyvertűzet indítottak a kocsis és a csendőrök ellen. Ezek az első sortüze harcokképtelenné váltak és a banditák nyugodtan feszítették fel a postakocsit, ahonnan közel 6 millió lejt vittek el különböző valutákban. Aztán eltűntek egy közeli erdőben. A postakocsis sebesült lábával nagynehezen elvándorolt Hotinba. Jelentette az esetet a csendőrségnek, mely megerősített járőröket küldött ki a rablók felhajszolására.

Újabb rendeletek

a váradi adóhivető-bizottság számára

A nagyváradi pénzügyigazgatóság nap-nap után a késő éjszakai órákig folynak az adótárgyalások. Minthogy semmiféle törvény sem láthat előre minden esetet, amit az élet produkálni fog, természetes, hogy az adótörvény is sok tekintetben magarázatra, kiegészítésre szorul. Ilyen pótlásokat sűrű időközökben küld a pénzügyminisztérium végrehajtási utasításokhoz. Legújabbban is érkezett néhány ilyen kiegészítő rendelkezés a nagyváradi pénzügyigazgatósághoz. Egy-két fontosabb passzusát itt közöljük:

Azoknál a részvénytársaságoknál, amelyek 1915. évi alaptörvényüket — újabb reális befizetésekkel — emelték, a jövedelmezőség kiszámítása úgy történik, hogy

az 1916. év előtti alaptörvény hárommal megszorozzák és ehhez az összeghez hozzáadják az új befizetések összegét.

Például: Ha egy részvénytársaság alaptörvénye 1915-ben egy millió lei volt és 1919-ben ezt az alaptörvényt egy millióval felemelték, akkor a jövedelmezőséget úgy számítják ki, hogy az 1915-ös alaptörvényt háromszorosan veszik; ez annyi, mint három millió lei, ehhez hozzáadják az 1919. évi tőkezsaporítás összegét, az egy millió lejt, kijön négy millió lei, ami az illető részvénytársaság adóalapja.

Van direktiva az új pénzügyminiszteri rendeletben a szabad

pályán levők adójára vonatkozóan is. A miniszter kimondja, hogy azoknak

a költségeknek összege, melyeket az adótörvény 50. szakasza alapján a szabad foglalkozásuk (orvosok, ügyvédek stb.) bruttó jövedelméből le lehet vonni,

szóval ez az összeg meghaladhatja a bruttó jövedelem egyharmadát.

Orth János és a bolgárok

A főherceg, akit elnyelt a tenger...

Románia területén kizárólagossággal közli a NAGYVÁRADI ESTILAP.

Copyright 1923. by „Die Stunde” Vienna

Bismark is beavatkozik

Orth János bolgár nemzeti díszöltözettel is rendelt Millinek — kitűnően illett arcához — melyet az ez évben „Im Ampezzotai” jelszó alatt megtartott operabálon viselnie is kellett. Ezen az estén csak úgy sugárzott a reménységtől. Helyőrségbe kellett utaznia és ezuttal Millit, mint bizalmasát és közvetítőjét, Bécsben hagyta és így írt neki:

„L. jelentéseit jól őrizd meg, mint azt megmondtam. Tanulj szorgalmasan tovább bolgárol. Ügym jó áll és ha csak a bulgároktól függne, már mind a ketten Szófiában volnánk.”

Ügének kimenetele azonban nemcsak a bolgároktól függött, hanem Pétervártól, Berlinton és — Bécsből is. És ha az ügy a Wilhelmstrasseban végül megnyerhető lett volna: a Hofburgban végleg elveszett. Valószínűleg már elejétől fogva. Gianninak voltak bizonyos

dát is, de csak abban az esetben, ha az adóhivető bizottság úgy találja, hogy a törvény végrehajtási utasításának 132. szakaszában említett költségek (amelyeket a speciális berendezéssel vagy rendkívüli kiadásokkal bíró szabad foglalkozásuknak feltételül viselniük kell) — meghaladják a bruttó jövedelem egyharmadát.

Ez a rendelkezés különösen a speciális orvosok szempontjából bir fontossággal.

Tisztázni igyekszik a pénzügyminisztérium azt is, mit kell érteni részvénytársaságok tisztánvereségén, amivel az adótörvény 42. szakaszának a pontja foglalkozik. A tiszta nveresség nem más — mondja a rendelet — mint az a haszon, amely a törvény 31. szakaszában előírt tételek bruttó hasznának leütése, valamint a törvény 32. és 125. szakaszában jelzett tartalékok leírása után fennmarad.

A trafikosok — így intézkedik a rendelet — kereskedőknek számitanak és a tíz százalékos kulcs szerint fizetik adójukat.

Pénteken hivatalosan közzeleszik az új kormánylistát

Bukarestből jelentik: A Bratianu-kormány átalakulása az Universul értesülése szerint befejezett tény. A sokáig huzódó belpolitikai kérdésben megtörtént a döntés s Bratianu miniszterelnök a kormány új tagjainak kinevezéséről szóló dekretumokat ma íratja alá a királlyal. A Monitorul Oficial pénteki száma fogja közölni az új kormánylistát. Addig azonban szigorúan titokban tartják a döntést.

összeköttetései a cári udvarhoz. Jelöltségét nem fogta fel kimondottan harcias jellegű jelöltségnek, nem gondolt arra, hogy rögtön háborúra kerüljön a sor. Ellenkezőleg, még azt is lehetővé tette, hogy betekintést nyerjen egy olyan jelentés-be, melyet felőle küldtek Pétervárra. Egy este eljött hozzánk és látható örömmel mesélte, hogy Pétervárra jó minősítést küldöttek róla.

— Nem is tudtam, hogy ilyen derék ember vagyok — mondotta nevetve. — Szegény Gianni öröme azonban korai volt. Mintha bizony a cárnak komoly régensre, derék katonára lett volna szüksége Szófiában! Hiszen Battenberg Sándor is komoly és derék, sőt ragyogó ember volt. Csak tulságosan is ragyogó! De a pétervári kabinet kezében nem volt engedelmes eszköz, éppoly nem, mintahogy Gianni sem lett volna ez és

Örlési áresés
Női kalapokban
Mielőtt kalapot vásárol, keresse fel a

KLEIN SIMON céget

Str. Vulcan 1
N. Sándor-u.
ahol az állami, városi és megyei tisztviselők a kirakati árból 10% kedvezményben részesülnek ...

Felhívom a hölgyek és masamódnók figyelmét, hogy a KLEIN-féle KALAPGYÁR 3 nap alatt a legszebb és legdivatosabb formákra alakít

ép ezért nem volt Pétervárnak inyére, Hja, ha egy kretén lett volna! De hogy valaki Habsburg is legyen és még hozzá nem is kretén... nem, Péterváron kílátstalan volt az ügy.

Bismarck pedig a következő döntést hozta:

„Nem volna ajánlatos a magas uralkodóház egyik herceget a zavaros bulgáriai helyzet veszélyeinek kiténni. Bulgáriában puhatólózás történt és ennek eredményeképpen kiderült, hogy ott lehangolólag hatna, ha a legmagasabb uralkodó családnak egy főhercege a bolgár trónra lépne. Ennek a gondolatnak további támogatása nem esnék a német politika irányába, mely öféléségével a cárral okvetlenül a legzavartalanabb jóviszony fenntartására törekszik. Azt azonban mindenesetre örömmel fogadják, ha egy, az Ausztriában székelő uralkodó házból származó herceg a bolgár követséghez közelálló helyre kerülne.”

Berlinnek ezt a sakkhuzását mély lehangoltsággal vette tudomásul Gianni. Panaszkodott szitkozódott:

— Itt kell üldögnem rekrutákat kell nyagatnom, ezt az öreg kelkáposztát Albrechtét és Becket kell folyton-folyvást fölmelegítenem s közben tudom, hogy ebbe bele fogunk döglenni. Königraetz még tulontul kevés volt nekünk.”

És csak szidta keservesen az embe-
reket.

SZINHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök: **Négy frakk**, újdonság előszőr, A bérlet 19. szám.

Szombat délután: **Szidike**, mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este: **Hoffmann** meséi opera repriz, bérleten kívül.

Vasárnap délután: **Kis kadet** új betanulásban, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este: **Asszonyok bolondja**, újdonság hatodszor, bérleten kívül.

Hétfő: **Hoffmann** meséi opera repriz, A bérlet 21. száma.

— **Négy frakk.** A legtökéletesebb magyar vigiátékok egyikét lesz alkalmunk látni ma csütörtökön este, amikor Lakatos László új darabja, a **Négy frakk** kerül bemutatásra. E nagyszerű vigiáték, melyre gondos próbák után teljesen elkészült a drámai együttes, igen érdekes témát ölel fel s éppen ezért tartja magát hosszú ideig mindenütt e vigiáték. A főszerepeit nálunk Tóth Elek rendezése mellett Benes, Jósika, Huzella, Tóth Elek, Harsányi, Balassa, Galambos, Misoga és Sör Jénő játsszák. A **Négy frakk** csütörtökön A) bérletben, pénteken B) bérletben kerül előadásra.

— **Hoffmann meséi.** Hosszabb pihentetés után új betanulásban és részben új szereposztásban kerül színre Offenbach legszebb operája, a **Hoffmann meséi**. A főszerepeit Baranyai Baksay, Pogány, Gavora, Tihanyi, Kozma Hugó, Márkus, Harsányi, Madas, Bereng, Békési játsszák. A **Hoffmann meséi** opera szombaton bérleten kívül, hétfőn A) bérletben lesz a színház műsorán.

— **Szidike Zilahi Irén**nel. Szombaton délután a legmulatságosabb énekes bohózatot adunk első délutáni előadástat adunk mérsékelt helyárrakkal a társulat leg-

jobb erőivel. A **Szidike** főszerepeit Zilahi, Pogány, Kertész Mancsi, Béhr Matyi, Misoga, Harsányi, Vig Ernő, Madas, Balassa, Galambos és Sör Jénő játsszák. A darabban előforduló dalokat Zilahi Irén énekl. A zenekart Szatmári karnagy vezénvli.

— **Asszonyok bolondja.** Vasárnap este 6-szor kerül színre

Egy magyar hegedűművészről elmondja, hogyan fosztották ki

Több száz millió korona értékű ékszert és valutákat vittek el a tolvajok.

Bud. tud. jelenti: Rubinstein Erna, a nagynevű fiatal hegedűművész tegnap este a Vigadóban tartotta meg egyetlen budapesti hangversenyét.

Mialatt Rubinstein Erna a Vigadóban hangversenyezett, ismeretlen tettesek betörték hűvösvölgyi villájába.

A rendőrség nagy apparátussal indította meg a nyomozást. A detektíveknek ezideig nem sikerült elfognia a tetteseket.

Rubinstein Erna ezeket mondotta hangverseny utáni izgalmairól:

— Tegnap este fél hétkor indultam el a villából a Vigadóba. A hangverseny fél 10 óra tájban ért véget. Koncert után bankett volt a Dunapalotába, ahová tíz óra tájban érkezünk meg egy nagyobb társasággal. Hajnali két óráig voltunk együtt a Dunapalotában, majd autón hazajöttünk, körülbelül félhárom óra lehetett már, amikor a villa elé érkezünk. A villa kapuja nyitva volt és ugyancsak nyitva találtuk a verandára vezető ajtót is, igen furcsa és szokatlan volt ez, mindjárt rosszat sejtettem és a verandáról nyíló zeneszobába siettem be. A zeneszobában a kotta tartó fel volt dülva, a többi szobákban is össze-vissza voltak hányva a butordarabok, a hálószobám szekrényei mind felfeszítve, tárva-nyitva állottak, az ágy párnái a földön heverték.

— Nem volt nehéz megállapítanom, hogy a villában betörők jártak. Arról azonban sejtelmünk sem volt az első pillanatban, hogy milyen nagy értékeket loptak el. Azonnal edesanyám a házvezetőnő a közeli rendőrszobába sietett, én pedig átnéztem a szekrényeket, a fiókokat, hogy megtudjam, tulajdonképpen mit vittek el tőlünk.

— Elképzelhető, hogy megdöbbsenem, amikor megállapítottam, hogy összes ékszereim hiányoznak, négy gyönyörű aranyórám, nagyértékű gyűrűim mind eltűntek. Egyetlen óráim maradt meg, amelyet magammal vittem a hangversenyre.

— Ellopták legkedvesebb emlékem, a Liszt Ferenc éremet. De nemcsak ékszerek tűntek el, hanem elvitték a betörők pénzem is, több száz ezer magyar koronát, elvitték két uticsekkel is, az egyik 20, a másik 200 dollárról volt kiállítva Rubinstein Jenny névre. Ezeknek a csekkeknek az a tulajdonságuk, hogy bárki, bárhol beválthassa őket. Igen fájdalmasan érintett leginkább, hogy összes utlevele-

im, amelyekben magyar, amerikai és a hollandi, francia vizumom már meg volt, ugyancsak ellopták.

De nem találok sehohsem okmányaimat és szerződéseimet sem.

— Már csak néhány napig maradok Budapesten — mondotta — október 12-én Hollandiába kell utaznom, ahol 30 hangversenyes lesz. Körülbelül két hónapig maradok Hollandiában, azután Amerikába megyek ahova két és fél hónapig köt a szerződés, amelyet ugyancsak elloptak. Amerikából Párisba utazom és Párisból ismét visszatérek jövőre Budapestre. Remélem, Isztent segédelmével jövő évben nem ér ilyen baleset.

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Felölő szerkesztő: KATONA BÉLA

Antista orasului Oradea-Mare ad. No. 1042—1923.

FELHÍVÁS

Tekintettel arra, hogy az 1920. évi szeptember 16-án a „Monitorul Oficial” 131—1920. számában kihirdetett törvénynek az erdős törvény vonatkozó rendelkezéseit módosító intézkedéseiből a 2—11. szakaszokban foglaltak Románia egész területére vonatkoznak.

Tekintettel arra, hogy a fent érintett törvénynek 7. szakasza a következőképpen hangzik:

„Az erdőtörvény vonatkozó rendelkezéseinek megváltoztatásával a közbirtokossági erdőkben osztatlanul birt hányadok vagy az azok felosztása folytán származott erdőrészek elidegenítése — arra való tekintet nélkül, vajjon egy közbirtokossági tagtársnak, avagy a közbirtokosságon kívül álló egyénnek adatnak el — csakis úgy érvényesek, ha a földművelési és állami javak minisztériuma jóváhagyása mellett történnek. Az államnak elővételi joga van az ily közbirtokossági erdőhányadok vagy a felosztás folytán kikerült erdőrészek megvételére, miért is minden oly eladás, mely a törvény ez intézkedésének áthágásával történt, jogilag semmis:

s hogy ekként közbirtokossági bármily erdőarányrészek vagy kiosztott erdőrészek eladása és vétele, mely 1920. szeptember 16-ika utáni időben eszközöltetett, anélkül, hogy a földm. és állami javak minisztériumának jóváhagyását nyerte el, érvénytelen és semmis és hogy ennél fogva az esetben, ha azok időköz-

ben a vevőkre tulajdonioggal te-lekkönyvbe át is irattak volna, a szerződés érvénytelensége ki-mondandó és az átírás telek-könyvileg törölendő, az illető ér-dekelt felek ellenében pedig a kihágási eljárás lenne megindítandó.

tekintettel arra, hogy senki a törvény nem tudásával nem vé-dekezhetik s hogy ennél fogva úgy az illető közbirtokossági er-dő arányrészek eladói, mint azok vevői — amennyiben az ilyen 1920 szeptember 16-ika óta eszközölt adásvételeket tovább-ra is elhallgatnák, anélkül, hogy azokat bejelentették és az illeté-kes jóváhagyást kérték volna, magukat nemcsak az érvényte-lenítésből őket netalán érendő nagyobb károsodásnak, de ezen-felül még kihágási eljárás alá vo-násnak és rendőrbírói bünte-tésnek is kiteszik magukat;

alulírott állami jogügyi hivatal ezennel felhívja mindazokat, akik Erdély, Bánát, Crisana, Szatmár, Szilágyság és Máramaros területén a fentérintett idő-pont után közbirtokossági erdő-arányrészeket, vagy azokból származó erdőrészeket vásároltak, hogy 15 napi határidő alatt a vonatkozó szerződéseket e hi-vatalhoz bemutassák avégből, hogy ezen jogügyi hivatal, vala-mint az illetékes Regiunea Sil-rica véleményes jelentése kapcsán a föld. és állami javak miniszte-riumbeli Erdők főigazgatóságá-hoz illetékes határozat céljából felterjesztessenek.

Oradea-Mare, la 9 Octomvrie 1923.

Antistia orasului Popa.

Bódis Ferenc

arany, ezüst, óra
és ékszerárú üzlete

Bul. Reg. Ferd. (Rákóczi-ut) 1

Nagy választék Olcsó árak

Allandó újdonságok
minden fazonu ezüst
és alpacca ridikülökből

Készít, javít, átalakít, varr, elad, cserél

Diak egyenruhák

minden elfogadható árban

kitógástalanul készít

Biró László

Posa (Uri)-utca 24.

Perzsa szőnyegek

gyári szőnyegek minden nagy-ságban, hencsartakarak, függö-nyök, hálósobák nagy választék-ban. Wertheim kassák minden nagyságban, lezállított árakban

Beck és Benjámín

Strada Coganiceanu (Várady Zsigmond)-u. 11. Telefon 1703

Ítéletek

A váradai rendőrbíró előtt

Horváth József rendőri büntetőbíró ma délelőtt a következő ítéleteket hozta: Horváth József mészáros és feleségét, mert a kötelességét teljesítő rendőrrel szemben durva módon viselkedtek, 1000, illetve 1200 lei pénzbüntetésre ítélte. Leichtenstein Lászlár ügynököt, mert a vámok körül lesben állva vásárolt gabonát, 600 lei fő és 700 lei mellék büntetésre. Komáromi Károly bérkocsist, mert hajtási engedély nélkül ült kocsira 200 lei fő és 100 lei mellék büntetésre. gazdáját pedig 500 lei pénzbüntetésre, végül Kapcsos Györgyöt, mert iparengedély nélkül ruhát vásárolt, 300 lei pénzbüntetésre ítélte.

Új személyazonossági igazolványok

A bejelentő hivatal legközelebb új igazoló jegyeket ad ki, amelynek modeljét most küldte meg a belügyminiszter. A gyakorlati kiállítású könyvecske 1 lei 60 baniba kerül darabonként. A polgármesteri hivatal megtette az intézkedéseket az igazoló könyvecskek sürgős megrendelésére. Így rövidesen mindenki nek lesz Nagyváradon új arcképes igazolójegye, mert az igazolvány kiváltása kötelező lesz.

Mikor okoz halált a váradai villamosáram

Röviddel egymásután három esetben is halálos balesetet okozott a nagyváradai villamosáram. Ugyanekkor már az emberek a lakásokban, hogy a villamos konnekthoz sem igen mernek már hozzányúlani. Jónak láttuk a látószöveg szimpla kérdésben egy váradai hozzáértő orvoshoz fordulni, mondaná meg, mikor életveszélyes hát a nagyváradai villamosáram. Ezt a választ kaptuk:

— Hogy milyen áram veszélyes, két tényezőtől függ és pedig az áram feszültségétől (voltage száma) és az áram erősségétől (ampère szám). E kettő kombinációja adja meg az emberre nézve ártalmas voltát. Kis ampère szám mellett a 150 volt feszültségű váltakozó áram, mint a váradai is, még nem veszélyes; az elektromos ütés nem nagymértékű, legfeljebb megégeti annak a testét, aki a két vezeték csupasz részét egyszerre megfogja. Különböző véletlenek rendkívüli összefüggésai okozhat ilyen feszültségű áramnál is súlyosabb baleseteket. Így például szívbajos embernél. Halálos lehet az 1000 voltos áram és az azon fölüliek is ampère szám mellett is.

— Halált kétféleképpen okozhat az elektromos áram: 1. Megszünteti az emberi test szövetét, vagy 2. a lélegzés és a szívműködés hirtelen szünetelését idézi elő. Első esetben a halál bizonyos idő után következik be, második esetben, ha nem később, az ütéstől ájult állapotban meghalhat. Megfelelő segélynyújtással életre kelthető.

— Végeredményképpen a váradai közönséget megnyugtathatjuk,

hogy a lakásokban keringő villamos áramvezeték érintése normális körülmények között még nem is veszélyes, csak kellemetlen; veszedelmessé csak akkor válik, ha abnormis körülmények között, mint pl. meztláb állva földes vagy betonos alapon vizes kézzel érintkezünk az árammal, ilyenkor ugyanis a rendes 150 volt feszültség mellé több ampère-mennyiséget hoz ki a jól vezető emberi test a Váradon keringő áramból, mely ez által végzetessé is válhatik, mint az a szerencsétlenül járt Ritternél is történt a legutóbbi tüzeset alkalmából.

Könnyek közt nyitotta meg Gróf László a szatmári színházat

Erősen nagyváradai vonatkozása volt annak a színházi estének, amely tegnap megnyitotta a szatmári színházat. A Váradról elkerült színészt új minőségében bizonyos averzió fogadta a városban, s ennek az ottani sajtó kifejezést is adott. Hírek terjedtek el arról, hogy Gróf László tönkrement, nem tudja fizetni a színészeit, s nem igen fog megfelelni a várakozásnak. Erre küldte be ismeretes nyilatkozatát az Estilaphoz a társulat, s megvédték meghurcolt direktorukat. Egyébként a meghatározó szezonnyitó hangulatban lefolyt előadásról ez alábbi tudósítás számol be:

Zsufolt páholyok, tömött széksorok előtt nyitotta meg tegnap este Gróf László a szatmári színházat. A megnyitó előadásra Nagyváradról sokan átrándultak. Az előadás megkezdése előtt a virágokkal díszített színpadon megjelent Gróf László és pár meleg szóval bemutatkozott a szatmári közönségnek.

— Azért jöttem ide — mondotta — hogy azzal a kis lelkes művészgárdával, amelyet idehoztam, becsületeset, jót, művészi produkáljak. Minden igyekezetem az lesz, hogy a kulturának szolgálatot tehessek. Nem kérek előleges bizalmat, csak annyit, hogy kísérjék figyelemmel munkámat és szent meggyőződésemmel, hogy rá fogok szolgálni a bizalomra. — Szünni nem akaró éljenzés és taps honcolta Gróf szavait. Most a színházban jelenlévő váradiaiak felé fordult és a meghatottságtól könnyezve a következőket mondotta:

— Váradiai! Hozzátok is van pár szavam. Hálásan köszönöm, hogy első szárnypróbálgatásomra eljöttetek, hogy bátorításokat és bátorításokból erőt meríthettek. Nehezen tudom megszokni azt a gondolatot, hogy nem tartozom már köztetek. Azok közé, akikkel tizenegy esztendőn együtt voltam. Mindig hálátelt szívvel gondolok arra, hogy a váradai színpadon kezdtem el járni, olyan mesterek keze alatt, mint Erdélyi Miklós, Tóth Elek, Sik Rezső és mások, akikre mindig a legmélyebb szeretettel fogok visszagondolni. Váradiai! Ha hazamentek, csókoliátok meg helyettem a váradai színpadot, a váradai színházat, a Bémer-teret és Váradnak minden utcakövét, mert most érzem, mit vesztettem Váradban.

Itt zokogásba fulladt Gróf László szava és akadozva így folytatja:

— Még egyre kérlek benneteket Váradiaiak, ha hazamentek, keressétek fel azt, aki ott nekem

a legkedvesebb, akit fáió szívvel hagytam ott, a kis fiamat. Mondjátok meg neki, hogy az apja becsületes ember, aki szépet, nagyt és jót akar. Mondjátok meg neki, hogy ne higgye el azt a sok rosszat, amit az apiáról itt terjesztenek, írnak...

Gróf László beszéde mély hatást tett a publikumra és a beszéd végén szünni nem akaró lelkesedéssel ünnepelte a publikum.

A bukorványi gyilkosok mai tárgyalása

A rabló és gyilkos cigányok bűnügyében ma folytatták a tanúk kihallgatásokat.

Dr Szöllőssy elnök asztalán garmadával állanak a bűnösök, a sok rablott holmi. Főleg ruhanémű. Két rozsdás puskacső mered ki belőle. A földön husángok.

Badermann kereskedő az első tanu. Kirabolták s majdnem halálra botozták. Három hónapig feküdt élet-halál között a szerencsétlen ember. Halkan, vontatottan mondja el rémes kalandját a cigányokkal. Akadozik, nehezen jár a nyelve. Egy következménye ez a fején szenvedett szörnyű ütésnek.

Tasnáról jöttem, három szerével 1920 novemberében. Üres hordókat szállítottam. Késő volt csak a hold világított valamennyire az ut melletti erdő fái közül. Egyszerre árnyak bukkantak elő az erdőből. Nem tudom

Előadás Párisban Bethlenről és Horthyról

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik, hogy a francia főváros egyik legelőkelőbb klubhelyiségében, a Faubourg Clubban, a világhírű publicista: Jean de Bonnefon a francia közélet kiválóságai jelenlétében előadást tartott Magyarországi politikai életéről. Bethlen István gróf miniszterelnököt Bonnefon előadásában Poincaréval hasonlította össze. Mindkét államférfi — mondotta Bonnefon — művésze a közvélemény irányításának; nyugalmaikat mindketten, bármily körülmények közt megtudják óvni.

Bonnefon után Reymald szenátor hangoztatta, hogy Magyarország a Népszövetség legutóbbi genfi ülésén kedvező benyomást keltett. Franciaország — úgy mond — fel fogja használni minden befolyását, hogy a kisantant magatartását Magyarországgal szemben csillapítsa.

Ezután a zenekar Békeffy Mihály karmester vezetésével ünnepi nyitányt adott elő, majd megkezdődött az előadás. Offenbach-operettet adtak elő és minden felvonás után olyan ünnepélyben részesítette a közönség a címszerepet játszó igazgatót és a többi szereplőket, hogy Grófnak a már lebocsátott vasfüggöny előtt kellett megjelennie. Az előadás tényleg olyan szép volt, hogy minden elismerést megérdemelt.

Az előadás után Grófék váradai tisztelői társasvacsorát rendeztek a művészpár tiszteletére, amely lelkes hangulatban a hajnali órákig tartott.

Megint földrengés...

Londonból jelentik: A dublini jelzőállomás nyolc órakor este földrengést jelzett 1300 mérföld távolságra. A földrengés színtere valószínűleg Oaszország vagy az Azori-szigetek.

hány. A kocsikat körülfogták.

Az egyik rámkialtott:

— Bany!

Tudtam, hogy rablók. Elővettem a pénztárcámat, de idő már nem jutott, hogy a tartalmát átadjam. Hátról valaki ütést mért a fejemre. Elszédültem, de azért tudtam magamról. Valaki lerántott a kocsiról. Emlékszem, feketeképű, körszakállas, széles vállu alak volt. Becipelt az árokba. Szerettem volna szólni, de nem tudtam. Azt hittem megölni visznek. Kést vett elő a szakállas s belészurta a mellényembe. A pénzt kereste. Nyolc ezer leit talált nálam.

A szakállast fölismertem a csendőrségen. Ez volt itt ni. Balogh Nikoláj. Jobban elmondta, hogyan történt minden, mint én.

Balogh föláll s hosszasan mentegetődik, hogy így, úgy félt a csendőröktől, azért vállalta magára a rablást.

Az érdekes előadásokat követő vita során szóba került Horthy kormányzó karcagi állítólagos beszéde is. De Monzie francia szenátor a vita folyamán kifejtette, hogy Franciaország reális külpolitikát akar követni és tiszteletben akarja tartani minden nép belpolitikáját. Ismertette a hallgatóságnak Horthy kormányzó egyéniségét, akit igaz hazaszeretet tölt el.

Rathenau gyilkosai a törvényszék előtt

— Az Estilap eredeti távirata —

Lipcséből jelentik, hogy az alami főtörvényszék tegnap kezdte meg Rathenau külügyminiszter gyilkosai bűnpörének tárgyalását. A gyilkosság értelmi szerzője Erhardt kapitány tudvalevően szökésben van, két gyilkos megölte magát; így a főtörvényszék elé csak három vádlott: Petera, Wiese és Buesch került.

APRÓHIRDETÉSEK

LAKÁS

ELADÓ ház beköltözhető lakással. Cím a Hegedüs hírlapirodába. 503

EGY vagy két szobából álló iroda-helyiséget központban november 1-re keresünk. Biharmegyei Gazdasági Egyesület Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-u.) 7. 528

ALKALMAZÁS

NÉMET kisasszony nagyobb fiúhoz azonnal felvétetik. Cím a Hegedüs hírlapirodában. 497

PERFEKT házvezetőnőt keresek, aki nagy falusi háztartás minden ágában jártas, Bárá Uray Jánosné Piskolt. Jelentkezni lehet pár napig Str. Nicotae Zsiga (Lukács György-ucca) 47. 501

NÉMET francia kisasszonyt délutánra keresek. Promonád Eminescu (Ezredévi Emléktér) 18. 513

NAGYOBB kútató fiú felvétetik. Berdach Str. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 6. 515

KIFUTÓ és tanuló 300 lejjel felvétetik. Viktória fűszerüzlet Str. Sztaroveszky ucca 17. 531

TISZTESSÉGES jó házból való fiú, tanuló felvétetik. Kálmán Sándor ékszerész. 527

SZOPTATÓS dada két hónapos gyermekhez azonnali belépésre kerestetik. Cím Blamé, Str. Várkapu u. 2. emeleten. 525

FIATAL fűszeres segédet azonnali belépésre keres Schwartz Farkas és Fia Str. Vlahuta (Szent János-ucca) 526

ADÁS-VÉTEL

GYERMEKÁGY fehér, réz diszítéssel, kitűnő, jó karban eladó. Str. Aroilor (Vitéz-ucca) 10-a. Halmi. 530

ÚJ BOROS hordók 500 literesek elutazás miatt olcsón eladó. Értekezni Str. Episcopul Ciorogariu (Uri-ucca) 35. 529

KIADÓ nagy helyiség Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) legforgalmasabb helyén, irodának, üzletnek kiválóan alkalmas, azonnal elfoglalható. Oláry I. cég. 519

ZONGORA kitűnő angol szerkezettel eladó. Mund, Str. Gerliczy ucca 4. Megtekinthető 2 órától 6-ig. 512

FIU téli kabát cipő és ruhák, férfi téli kabát, perzsa szőrmével, női sötétkék kosztüm és faragott hálószoba, toilette asztal eladók. Berdach, Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 6. 514

ÜZLETHELYISÉG italméréssel, szaraz pincével, esetleg lakással is elkötözés miatt sürgősen eladó. Cím a Hegedüs hírlapirodában. 505

MODERN három szoba, fürdőszoba, villany, kertes házam elutazás miatt sürgősen eladó. Bunytay-liget 26. Értesítést: Str. Hármass ucca 2. Belme. 524

ELADÓ nagy 3 ajtós tükrös gardero-be szekrény és egy íróasztal. Oláry I. cég. 518

10-12 éves fiú és leányka télikabát eladó. Cím: Str. Casarme (Kaszárnya-ucca) 9. 438

ELADÓ perzsa átvétők és ebédlő szőnyegek, szmirna szőnyegek, kermunka storok, képek, egy jó karban levő seylon, zöld szövet ágyszerítő és araszok, kelim abrosz, 3 méter fekete szövet, selyem paplan stb. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. 495

ELADÓ filé motívok, arany terítők, kötött kis és nagy terítők, matyó hímzések, himzett és ajuros terítők. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. 494

NŐI ingek nadrágok, leibchenek, zsebkendők, lámpa ernyők, legyezők, barna boa, kötött ruhák, barna kötött cep eladók. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. 493

RAGLAN, TÉLIKABÁT és ÖLTÖNY SZÖVETEK

olcsó bevásárlási forrás

SZÉKELY

posztóruhaza Str. Avram I (Kossuth-u.) 5

ELADÓ férfi városi bunda, nutria béleléssel, frack öltöny, szilskin bundák, ebédlő szőnyeg, látszó. Str. Paul Chinez (Aulich-ucca) 1. Str. Darabontolin (Rulikovsky-uton.) 358

HASZNÁLT, jó karban levő hordókat ajánlok nagyban és kicsinyben. Berkes Str. Gojdu (v. Beöthy Ödön-ucca) 29. 453

FUTÓSZÖNYEGET használtat jókarban levőt megvételre keresek. Cím Hegedüs hírlapirodában. 439

ELADÓ központban modern üzletház, beköltözhető 4 parkettes komfortos lakással, évi jövedelme 100.000 lei. Eladást ára 250.000 cseh korona. Weisz Gizi Str. Tipografiei (Nyomda-ucca) 4. 479

KOTTAUJDONSÁG

Rózsavölgyi Album
Moravetz Album
Asszonyok bolondja (operett)
Nyílik meg a sarga rózsák...
Zsigóletto (apacstanc)
Három grácia (operett) stb.

és minden más kotta kapható a

HEGEDÜS HIRLAPIRODA

zenemű osztályában

ASZÓDI

új termései theái

megérkeztek. Tavalyi rum literje to-
vábbra is 26 lei. Kávé különlegessé-
geim naponta frissen és melegen
kaphatók

Planino

Gebrüder Stigl gyárt
mágy kitűnő hangu,
keresztúrosfém szerkezett
teljesen új állapotban
sürgősen eladó.

Sternbergnél

Piața Unirii 2. Telefon 13-45

Sonnenfeld Adolf r.-t. Nagyvárad

ELADÓ HAZAK

Szállási Deme-u. Uri-uccán, Szent Ja-
nes-u. Szaniszló-u. Hodossi-u. Bunytay-
Liget, Mocsár-u. Paris-u. Gyár-u. Koloz-
vári-u. Szentka-u. Hodossi-u. Berkevi-
u. Szőlőtelep, Damjanich-u. és még a
város minden részében beköltözhető há-
zak 65 ezer leitől 3 millióig, vannak la-
kások, üzletek, szőlők, földek, birtokok.
Ha lakását, házát, földjét, birtokait
lakását eladni, kiadni, cserélni akarja
forduljon bizalommal hozzám, diszkrétan
azonnal elintézem. Lakásokat 24 órá-
belül eladok. — Bizományba bármilyen
elfogadok.

WEISZ GIZI közvetítő irodája

Str. Tipografiei (Nyomda-ucca) 4.
Str. Bratianu (Szaniszló-u.) sarok

Szőlősgazdák
figyelmébe!

Kiprészelt szőlőtör-
kölyt legmagasabb
napi árban beváltunk
Calea Victoriei (Ko-
lozsvári-u.) 74. alatt

Eladó ház

A város központján átad-
ható nagyobb fürdőszobás
lakás-al, továbbá lakásnak,
irodának vagy ipari célra
használatos nagyobb he-
lyiségekkel, nagy udvar,
nagy kert sürgősen eladó
Cím a Hegedüs Hírlapirodában

Reszelők és ráspolók
újrajavítását vállalom

Ócska reszelőket és ráspolókat
veszek. — Tanuló felvevő
ellátással.

MAAR Alexandru (Tel-ky)-u. 45

Régliségeket vásárol és elad,
Különlegességek: porcellán,
üveg, fayence és email.
Nagvár d, Szaniszló-utca 4.

FRIEDMANN

Szerkesztő, drágakőfogláló
vénő Calea Regele Fer-
dinand (Rákóczi-ut) 7-b sz.

Elvállal új ékszerek készítését, réglők
átolgozását, drágakő foglalását. Törött
aranyat, briliánsat magas árban veszek.

Gyermeke lesz

a legelegánsabb a korzón,
ha gyermekkosztóját

Szöke Miklós-nál

Str. Vlahuta 22. szerzi be.
Ugyanott új huzatok, er-
nyők, gummiszások és min-
denemű javítások a leg-
olcsóbban és leggyorsabban
készülnek.

kölcsönkönyvtárban

ezek a
legújabb

önyvszenzációk:

Bebel Életemből
Blaskó Hanz Vértó Aréna
Nőgyűlölet
Busson: Szegény Droute
Eschtruth: Hohen Esp
Zaugori néni
V dr zsa
Erdős: Új sarj
Étel királynője
Nagy sikoly
Gárdonyi: Kili a pájával
Haggard: Gyöngyhajdon
Loys Pierre Meztelen ország
London: Sárga sárán
Méray-Herváth: Új világ felé
Pelladan: Egy az eggyel
Prévost: Don Juan öngyűsága
Surányi: Gyújtogatók
Ujhelyi: Mire egy leányból
asszony lesz
Ujhelyi: Nők ura
Kétneműek
Szerelme forradalma
Zapolska: Értetlen asszony
stb. stb. stb.

Olvashatja

a HEGEDÜS
HIRLAPIRODA

kölcsön-
könyvtárában